

OCHRONA OSTOI KARPACKIEJ FAUNY PUSZCZAŃSKIEJ – KORYTARZE MIGRACYJNE

NA TROPACH LEŚNYCH ZWIERZĄT

Scenariusz zajęć lekcyjnych dla szkoły podstawowej (klasy 1-3)

AUTORKI:

Julia Godorowska i Urszula Bijoś

II ETAP EDUKACYJNY

PRZEDMIOT: Przyroda

CZAS TRWANIA: 45 MIN

— KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA:

Podczas lekcji za pomocą metod aktywizujących (m.in. gry edukacyjnej, pracy w grupach) uczniowie i uczennice poznają pojęcie korytarzy ekologicznych i uczą się rozpoznawać gatunki zwierząt chronionych w Polsce.

PYTANIE KLUCZOWE:

Co pozwala zwierzętom migrować?

— CELE LEKCJI:

UCZEŃ/UCZENNICA:

- dowie się co to są korytarze ekologiczne i poda przykłady,
- pozna co najmniej 5 gatunków zwierząt chronionych występujących w Polsce,

— KRYTERIA SUKCESU (W JĘZYKU UCZNIĄ/UCZENNICY):

- umiem wytłumaczyć koledze/koleżance co to jest korytarz ekologiczny,
- wiem jak wygląda przejście dla zwierząt na drodze,
- wymieniam 5 gatunków zwierząt chronionych w Polsce.

ZWIĄZEK Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ

Uczeń: 3) proponuje działania sprzyjające środowisku przyrodniczemu; 4) podaje przykłady miejsc w najbliższym otoczeniu, w których zaszyły korzystne i niekorzystne zmiany pod wpływem działalności człowieka.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE I MATERIAŁY:

WYDRUKOWANE KARTY DO GRY →

MOŻLIWOŚĆ ODTWORZENIA NAGRAŃ ODGŁOSÓW ZWIERZĄT

ZDJĘCIA (wydrukowane lub na rzutniku)

MAŁE KARTECZKI TYPU POST-IT

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Przed rozpoczęciem lekcji przygotuj zestaw kart do gry w memory (ZAŁĄCZNIK 1) dla każdej z czteroosobowych grup. Ułóż karty obrazkami w dół i zaraz po wejściu do klasy poproś uczniów i uczennice, aby ich nie odkrywali.

METODY: analiza studium przypadku, metaplan, burza pomysłów

FORMY PRACY: praca w grupach, gra edukacyjna, słuchowisko, burza pomysłów, film przyrodniczy

ZAŁĄCZNIK 1
komplet na każdą czteroosobową grupę

Scenariusz zajęć

PRACA WŁAŚCIWA (38 MIN)

1) MEMORY (15 MIN)

Podziel klasę na grupy czteroosobowe. Wyjaśnij uczniom i uczennicom cele i zasady gry. Na kartach znajdują się obrazki śladów gatunków zwierząt w Polsce. Każdy uczeń i uczennica odkrywa po dwie karty starając się trafić na parę takich samych obrazków. Jeśli to się nie uda, odkłada karty w to samo miejsce, w jakim przed chwilą leżały. Jeśli para kart zostanie odgadnięta, karty się zabiera i odkłada na bok. Wygrywa ta osoba, która zbierze największą liczbę kart. Po skończonej grze uczniowie i uczennice w grupach rozpoznają ślady zwierząt. Na forum sprawdźcie poprawność odpowiedzi.

KLUCZ ODPOWIEDZI:

wilk szary

niedźwiedź brunatny

łoś euroazjatycki

kozica tatrzańska

żubr europejski

jeleń szlachetny

dzik euroazjatycki

2) SŁUCHOWISKO ZWIERZĘCE (10 MIN)

Powiedz uczniom i uczennicom, że zwierzęta możemy poznać nie tylko za pomocą zmysłu wzroku. Poproś, żeby napisali w zeszytach numery od 1 do 5, zamknęli oczy i wyobrazili sobie, że znajdują się w Puszczy Karpackiej. Po kolei odtwarzaj nagrania z odgłosami zwierząt chronionych w Polsce:

- jeleń szlachetny: <http://bit.ly/zazLybQ>,
- niedźwiedź brunatny: <http://bit.ly/zboVUFm>,
- wilk szary: <http://bit.ly/zb8yDlG>,
- ryś euroazjatycki: <http://bit.ly/zboWj11>,
- dzik euroazjatycki: <http://bit.ly/zauGMR4>.

Po każdym nagraniu daj uczniom i uczennicom chwilę na zanotowanie odpowiedzi. Niech uczniowie i uczennice wymienią się w parach zeszytami i sprawdzą czy udzieliли tych samych odpowiedzi. Na tablicy zapisz rozwiązania.

3) BURZA POMYSŁÓW (10 MIN)

Powiedz uczniom i uczennicom, że dzięki znajomości śladów i odgłosów zwierząt możemy dowiedzieć się, jakimi szlakami się przemieszczają. Zadaj pytania:

Czy zwierzęta migrują, zmieniając miejsce swojego występowania?

KOMENTARZ OSOBY PROWADZĄCEJ:

Wiele gatunków zwierząt regularnie przemieszcza się na różne odległości. Zwierzęta migrują z różnych powodów, m.in. w poszukiwaniu pożywienia (np. łosć), nowego terytorium (np. niedźwiedź), partnera i miejsc do rozrodu (np. wilk).

Z jakiego powodu wędrują zwierzęta i jak często to robią?

KOMENTARZ OSOBY PROWADZĄCEJ:

Zwierzęta wędrują, zmieniając miejsce swojego występowania. Regularna wędrówka niektórych gatunków zwierząt związana jest z cyklami życiowymi (np. rozmnażanie się – łosoś każdego roku, aby móc się rozmnożyć, odbywa wędrówkę z oceanu do rzeki) lub zmianami w środowisku (np. pory roku – bocian biały z powodu braku pożywienia i małej ilości promieni słonecznych w trakcie zimy migruje do krajów południowej Afryki, np. Namibii, Republiki Południowej Afryki). Wśród zwierząt zdarzają się też wędrówki nieregularne i są one związane z klęskami żywiołowymi (np. pożarem, powodzią). W mieście Meksyk położonym w Ameryce Północnej w wyniku intensywnych opadów deszczu wylały rzeki i jeziora, co spowodowało, że w centrum miasta można było spotkać krokodyla.

Co przeszkadza, a co może pomóc w migracjach leśnych zwierząt?

KOMENTARZ OSOBY PROWADZĄCEJ:

Zagrożeniem dla wędrujących leśnych zwierząt, takich jak wilki, sarny czy dziki, są drogi i autostrady, które przebiegają przez tereny zielone, lasy i puszcze. Taka zabudowa uniemożliwia zwierzętom swobodne przejście.

Aby wędrówka zwierząt leśnych była dla nich bezpieczna, potrzebne są specjalnie wyznaczone obszary np. lasu, łąki, które łączą większe tereny leśne. Wędrując przez taki zielony obszar zwierzęta mogą w bezpieczny dla nich sposób pokonać drogę, autostradę lub tory kolejowe.

Jako podsumowanie tej krótkiej burzy pomysłów wyświetl na rzutniku lub przywieś na tablicy wydrukowane zdjęcia przedstawiające przejścia dla zwierząt: <http://bit.ly/zb7usof>. Zapytaj uczniów i uczennice, co się na nich znajduje i do czego służy. Uwzględniając poprawne odpowiedzi uczniów i uczennic wprowadź pojęcie korytarzy ekologicznych (migracyjnych) i przejść dla zwierząt, które są formą ochrony korytarzy. Korzystając z fotografii, omów funkcję i znaczenie ochrony korytarzy ekologicznych. Podaj definicję korytarzy ekologicznych i podkreśl te elementy, które zostały zaproponowane przez uczniów i uczennice.

4) FILM (3 MIN)

Wyświetl film prezentujący wilka korzystającego z przejścia dla zwierząt. Film jest dostępny tutaj:

<http://bit.ly/2aRCpMk>

Zadaj pytania pomocnicze:

Dlaczego wilk korzysta z korytarza/tunelu?

Czego może się obawiać?

Podsumuj odpowiedzi uczniów i uczennic, mówiąc, że dzięki korytarzom ekologicznym zwierzęta mogą w bezpieczny sposób pokonać drogi szybkiego ruchu.

— PODSUMOWANIE (8 MIN)

5) Rozdaj każdej uczennicy i każdemu uczniowi dwie karteczki i poproś ich, aby na jednej z nich zapisali, czego nowego nauczyli się na lekcji, a na drugiej co było dla nich trudne, co chcieliby powtórzyć na kolejnej lekcji. Poproś, aby uczniowie i uczennice wychodząc z klasy zostawili pierwszą karteczkę w jednym pojemniku, a drugą karteczkę w pozostałym. Po zajęciach przeczytaj odpowiedzi uczniów i uczennic i zaplanuj kolejną lekcję, wykorzystując tę wiedzę.

* Jeśli chcesz przeprowadzić tę lekcję dla starszych klas szkoły podstawowej, zapraszamy do skorzystania z gry, która znajduje się w scenariuszu zajęć lekcyjnych dla gimnazjum.

Informacje na temat celów i założeń merytorycznych wyznaczania i ochrony korytarzy ekologicznych znajdziesz na stronie projektu Zielone Podkarpacie - www.zielonepodkarpacie.pl/korytarze-migracyjne/ oraz stronie internetowej Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich www.korytarze.pl/

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW:

ZAŁĄCZNIK 1
karty do gry memory

Materiały opracowane przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej: www.ceo.org.pl

ZAŁĄCZNIK 1

